

[Johs. Clausen.]

i den Tid, der er gaaet. Jeg vilde ogsaa kunne finde visse Ting, der kunde anvendes, fra Aarene 1914—20 og Aarene 1924—26. Men det er ikke det, det gælder om i Dag. Det, det gælder om under denne Forhandling, er: Hvad vil Partierne her være med til at gøre for at dygtiggøre, for at oplære den danske Ungdom? Det er vistnok Sagen paa lidt større Linie, og det er bedst, at vi ser den paa den Linie.

Jeg tror, at man i nogen Maade ser for snævert paa denne Sag. Til den ene Side priser man Højskolerne og Ungdommens Dygtiggørelse dér i høje Toner. Det ærede 6te Medlem for 2den Kreds (Thomsen), som talte for Socialdemokratiet, sagde, at han hilste Forslagene med stor Glæde; der var gennem dem skabt Mulighed for Ungdommens Dygtiggørelse, aandelige og kulturelle Udvikling, som paa faa andre Maader. Deri er jeg ganske enig med det ærede Medlem, og ingen af dem, der har haft Ordet, har benægtet de danske Højskolars og Landbrugsskolars store Betydning. Alt det er sket paa Frivillighedens Grund med Støtte fra Offentlighedens Side. Derfor har Lovgivningsmagten ikke haft Lejlighed til gennem Tiderne at beskæftige sig saa meget med den Sag, i 1913 og i 1919, ellers ikke saa farligt meget mere. Men det erkendes altsaa af alle, at Side om Side har disse to Skoleformer aandeligt og materielt røgtet et Kald i vort Folk, som meget vanskeligt kan vurderes højt nok, og som er uden Sidestykke i noget andet Land. Det har vist sig, at Ungdomstiden er den bedste Læretid, og jeg tror, at hvis vi ser Sagen paa en lidt anden Linie, er det i Statens egen velforstaaede Interesse at støtte dette frie Skolearbejde i en ganske anden Grad, end her er Tale om.

Man har talt om, at Kaarene er lige for dem fra By og dem fra Land. Det er i og for sig rigtigt nok, det staar jo i Arbejdsanvisnings- og Arbejdsløshedsforsikringsloven af 22. Maj 1933, at alle kan søge at komme paa Arbejderhøjskolerne; Betingelsen er kun, at de paagældende har været arbejdsledige i 1 eller 2 Uger, der er intet Maksimum sat for Indtægten, ogsaa de, der slet ingen Indtægt har haft, kan komme i Betragtning, og de faar fuld Dækning for Udgifterne til Undervisning, Kost og Logi. Det er rigtigt nok, at alle kan det, men det er vel ikke Tanken, at man vil fremme dette paa Bekostning af den frie, danske Højskoles og Landbrugsskoles Undervisning —, det kan jeg ikke tænke mig. Spørgsmaalet har imidlertid forskellige Sider. For det første

stiller man efter min Mening Landboudommens Dygtiggørelse og Oplæring uhyre ulige i Forhold til Byungdommens, og som Vilkaarene i det hele er for Landboudommen, er det ligesom mange andre Ting med til at forcere Udviklingen fra Land til By, en Udvikling, som vi alle sammen beklager. Derfor tror jeg, at Udvidelsen af denne Understøttelse til Landboudommen fra 35 til 40 Kr., hvis det kan blive til saa meget, er det en Meningsløshed at byde Landboudommen. Naar der adskillige Steder ikke har været tilstrækkelig mange Ansøgere, er det selvfølgelig, fordi det trods Understøttelsen koster en ung Karl 300 Kr. at gaa paa Højskole en Vinter, foruden at han skal miste sin Løn; det har mange af dem ikke Raad til, og mange er maaske ligefrem bundne til deres Hjem.

Der tales om Vandringen fra Land til By, som jo er en Kendsgerning, og man søger at imødegaa den paa forskellig Maade. Nu ser jeg, at en nyvalgt Borgmester her i Byen i et Interview i et Regeringsblad i Hovedstaden har udtalt sig for tvungen Arbejdstjeneste. Jeg tror nok, det vil blive baade dyrt og daarligt, hvis man vil gaa saadanne Veje for at skaffe Beskæftigelse til den Ungdom, som kommer ind til Byen; det vilde være ulige sundere og rigtigere at give Landboudommen en betydelig større Støtte, saa at den fortsat kan komme paa den frie Højskole og nyde de Goder, som dér tilflyder dem selv, og som — det har vi jo set gennem Tiderne — ogsaa bliver en Styrkelse for Samfundet. Jeg vil haabe, det skal blive muligt at faa et betydeligt større Tilskud end denne Forhøjelse med 100 000 Kr.

Det glæder mig, at der er Tale om at nedsætte et Udvalg, idet jeg kunde tænke mig, at den højtærede Undervisningsminister var villig til at søge at faa Summen noget højere op. Det vilde være til Gavn for Helheden og vilde være en Retfærdighedshandling over for Landboudommen, som med Hensyn til at komme paa Højskole er ganske distanceret.

Undervisningsministeren (Jørgen Jørgensen): Jeg tror, at man fra Venstres Side i nogen Grad har misforstaaet, i hvilken Anledning jeg og andre har henvist til Venstres tidligere Stilling. Jeg har ikke bebrejdet Venstre, at de, da de havde Regeringsmagten i 1926—29, ikke forhøjede dette Beløb, men jeg har bebrejdet dem, at de, naar de ikke forhøjede det, nu kommer og bebrejder mig, der i de to sidste Aar har forhøjet Beløbet med over 30 pCt.,